

«Mitt liv – min stemme!» Informasjon om prosjektet Empowerment med beslutningsstøtte

I Norge tar vi det gjerne som en selvfølge at voksne bestemmer i sine egne liv. Tar store og små beslutninger, og at beslutningene blir respektert. Ved fylte 18 år kan man selv avgjøre hvor man vil bo og med hvem, man prioriterer selv hva man vil bruke egne penger på. Den norske grunnloven slår også fast at «alle er like for loven».

Likevel erfarer en del mennesker at retten til selvbestemmelse i praksis blir noe en må **kvalifisere seg** til – bevise at en er kompetent til. Det rammer i størst grad funksjonshemmede som

- Har behov for bistand til å uttrykke sin mening, f.eks. pga. talevansker eller at omverdenen ikke forstår alternative kommunikasjonsformer.
- Trenger tilrettelegging av informasjon i ulike format (lettlest-versjoner etc.).
- Blir oppfattet å ha redusert kompetanse til å ta beslutninger, og derfor opplever å ikke bli hørt eller respektert i egne vurderinger og synspunkt.

Særlig den sistnevnte gruppen kan oppleve både å utsettes for inngripende tvangstiltak¹ og å bli satt under vergemål med en verge de verken ønsker eller kjenner. Verger som får vide fullmakter² – uten at en selv får mulighet til å motsette seg beslutninger og tiltak.

Uloba – Independent Living Norge SA har tatt initiativ til å utvikle en løsning for å gi funksjonshemmede og andre med behov for det skreddersydd **støtte** til å ta beslutninger, slik at flere får realisert retten til å bestemme i sine egne liv. Prosjektet Empowerment med beslutningsstøtte skal de neste 3 årene utvikle og prøve ut den canadiske modellen **personlig mikrostyre**³ tilpasset norske forhold og prosjektdeltakernes behov.

Et personlig mikrostyre består av 5-8 personer som er valgt ut fra en nær **relasjon** og god kjennskap til personen som trenger støtte til å ta beslutninger. Når flere personer deler på ansvar og oppgaver, tror vi det vil senke terskelen for slektninger og andre nærpå personer til å bidra. Noen av prosjektdeltakerne vil også prøve ut hvordan et mikrostyre kan støtte og bistå en oppnevnt verge. Mikrostyrene tilbyr en formell struktur, med potensial for stabil og forutsigbar beslutningsstøtte gjennom et helt livsløp. Styremedlemmer kan byttes ut underveis, uten at en trenger å starte helt på nytt når et styremedlem trenger avløsning.

Prosjektet ønsker også å utrede muligheten for at en slik formell beslutningsstøtte kan lovfestes som et alternativ til dagens vergemålsordning, mer i samsvar med FNs konvensjon om rettighetene til mennesker med nedsatt funksjonsevne.

Ønsker du mer informasjon om prosjektet, ta kontakt med oss via prosjekt.mikrostyre@uloba.no eller på telefon 32 20 59 10.

¹ Tiltak hjemlet i bl.a. Helse- og omsorgstjenesteloven kap. 9, Psykisk helsevernloven kap. 3 og 4

² Jf. Dokument 3:6 (2017–2018) <https://www.riksrevisjonen.no/rapporter/Documents/2017-2018/Vergemaal.pdf> ,

³ <https://www.velacanada.org/vela-microboards>